DOMSTOLENS KENDELSE (Første Afdeling)
12. juli 2001 *

I sag C-102/00,

angående en anmodning, som Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandene) i medfør af artikel 234 EF har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Welthgrove BV

mod

Staatssecretaris van Financiën,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende artikel 4, artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a), og artikel 13, punkt B, litra d), nr. 5, i Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter — Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT L 145, s. 1),

* Processprog: nederlandsk.

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Wathelet, og dommerne P. Jann og L. Sevón (refererende dommer),

generaladvokat: C. Stix-Hackl
justitssekretær: R. Grass,

efter at den forelæggende ret er blevet underrettet om, at Domstolen har til hensigt at træffe afgørelse ved begrundet kendelse i henhold til procesreglementets artikel 104, stk. 3,

efter at hovedsagens parter, medlemsstaterne og de institutioner, der er nævnt i artikel 20 i EF-statutten for Domstolen, er blevet anmodet om at fremkomme med deres eventuelle bemærkninger hertil,

og efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

Kendelse

1 Ved dom af 28. april 1999, indgået til Domstolen den 20. marts 2000, har Hoge Raad der Nederlanden i medfør af artikel 234 EF forelagt tre præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 4, artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a), og artikel 13, punkt B, litra d), nr. 5, i Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsæt-

ningsafgifter — Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT L 145, s. 1, herefter »sjette direktiv«).

2 Spørgsmålene er blevet rejst under en sag mellem Welthgrove BV (herefter »Welthgrove«) og Staatssecretaris van Financiën vedrørende retten for et holdingselskab til at fradrage den merværdiafgift (herefter »moms«), der er erlagt i tidligere omsætningsled.

De fællesskabsretlige bestemmelser

3 Ifølge sjette direktivs artikel 2, punkt 1, pålægges moms levering af goder og tjenesteydelser, som mod vederlag foretages i indlandet af en afgiftspligtig person, der optræder i denne egenskab, og artiklen undtager således aktiviteter, der ikke har økonomisk karakter, fra anvendelsesområdet for denne afgift. I henhold til direktivets artikel 4, stk. 1, anses for afgiftspligtig person enhver, der selvstændigt udøver en af de i denne bestemmelses stk. 2 nævnte former for økonomisk virksomhed. Begrebet »økonomisk virksomhed« defineres i artikel 4, stk. 2, som alle former for virksomhed som producent, handlende eller tjenesteyder, herunder bl.a. transaktioner, der omfatter udnyttelse af materielle eller immaterielle goder med henblik på opnåelse af indtægter af en vis varig karakter.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

4 Det fremgår af forelæggelsesdommen, at Welthgrove er et mellem-holdingselskab, der besidder kapitalinteresser i en række selskaber, der har hjemsted i Den Europæiske Union, og som fremstiller plastikemballage.

5 I den for hovedsagen relevante periode havde Welthgrove ikke noget personale ansat. Medlemmerne af selskabets bestyrelse tog sig af den aktive drift af dets datterselskaber, men selskabet beregnede sig intet vederlag for disse aktiviteter. Det modtog imidlertid udbytte af sine datterselskaber.

6 I den pågældende periode fradrog Welthgrove på sin momsangivelse et beløb på 8 114 NLG i moms. De nederlandske afgiftsmyndigheder fandt, at Welthgrove ikke deltog i den økonomiske omsætning og derfor ikke havde ret til fradrag af moms, hvorfor de besluttede at efteropkræve beløbet. Myndighederne fastholdt denne beslutning, efter at Welthgrove havde indgivet en klage.

7 Gerechtshof, Haag (Nederlandene), forkastede den appel, som Welthgrove havde indbragt. Gerechtshof fastslog først, at Welthgrove havde grebet ind i administrationen af de selskaber, hvori det besad en kapitalinteresse, som omhandlet i dom af 20. juni 1991 (sag C-60/90, Polysar Investments Netherlands, Sml. I, s. 3111). Retten fastslog endvidere, at de udbytter, som Welthgrove havde modtaget, skulle betragtes som vederlag for denne deltagelse. Endelig udtalte retten, at i henhold til den bestemmelse i nederlandsk ret, der gennemfører sjette direktivs artikel 13, punkt B, litra d), nr. 5, var de pågældende transaktioner fritaget for moms.

8 Welthgrove iværksatte kassationsanke til Hoge Raad der Nederlanden, som har udsat sagen og forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Såfremt et moderselskab griber ind i administrationen af et datterselskab, skal det modtagne udbytte fra dette datterselskab, når henses til Polysar-dommen — navnlig dennes præmis 13 og 14 — da anses for en modværdi, der modtages for denne indgriben, i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i sjette direktivs artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a)?

2) Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende, medfører den blotte omstændighed, at appellanten griber ind i administrationen af sine datterselskaber, på en måde som beskrevet i Polysar-dommens præmis 14, da, at appellanten skal anses for en afgiftspligtig person i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i sjette direktivs artikel 4?

3) Såfremt det første eller det andet spørgsmål besvares bekræftende, er den nævnte indgriben da omfattet af fritagelsen i sjette direktivs artikel 13, punkt B, litra d), nr, 5, nemlig med hensyn til den deri nævnte forvaltning?«

9 Ved skrivelse af 14. december 2000 fremsendte Domstolens Justitskontor til den forelæggende ret Domstolens dom af 14. november 2000 (sag C-142/99, Floridienne og Berginvest, Sml. I, s. 9567). I skrivelsen blev retten anmodet om at oplyse, om den i lyset af den fremsendte dom ønskede at opretholde den præjudicielle forelæggelse.

10Ved skrivelse af 10. januar 2001 meddelte Hoge Raad der Nederlanden Domstolen, at retten trak det første præjudicielle spørgsmål tilbage, men at den opretholdt det andet og tredje spørgsmål. Hoge Raad anførte, at til forskel fra de holdingselskaber, som var omhandlet i Floridienne og Berginvest-dommen, griber Welthgrove ind i sine datterselskabers administration uden at iværksætte transaktioner, der er momspligtige i henhold til sjette direktivs artikel 2.

Det andet spørgsmål

11 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om det forhold, at et holdingselskab griber ind i sine datterselskabers administration, i sig selv udgør en økonomisk virksomhed som omhandlet i sjette direktivs artikel 4, stk. 2.

12 Det må i den forbindelse fastslås, at besvarelsen af spørgsmålet klart kan udledes af retspraksis. I henhold til procesreglementets artikel 104, stk. 3, må Domstolen derfor træffe afgørelse ved begrundet kendelse.

13 I henhold til fast retspraksis skal sjette direktivs artikel 4 fortolkes således, at et holdingselskab, hvis formål kun er at besidde kapitalinteresser i andre virksomheder, uden at det direkte eller indirekte griber ind i administrationen af disse virksomheder — bortset fra, hvad der følger af de rettigheder, holdingselskabet har i sin egenskab af aktionær eller selskabsdeltager — ikke er momspligtigt og derfor ikke har ret til fradrag i henhold til sjette direktivs artikel 17 (jf. bl.a. Polysar Investments Netherlands-dommen, præmis 17, og Floridienne og Berginvest-dommen, præmis 17).

14 Det fremgår af denne retspraksis, at denne konklusion navnlig er baseret på, at erhvervelse eller indehavelse af selskabsandele ikke skal betragtes som en — i sjette direktivs forstand — økonomisk virksomhed, som indebærer, at den, der udøver virksomheden, bliver afgiftspligtig. Det forhold i sig selv, at der besiddes kapitalinteresser i andre virksomheder, er ikke en udnyttelse af et gode med henblik på opnåelse af varige indtægter, idet et eventuelt udbytte, som kapitalandelen afkaster, kun er en følge af ejendomsretten til godet (jf. dom af 22.6.1993, sag C-333/91, Sofitam, Sml. I, s. 3513, præmis 12, og af 6.2.1997, sag C-80/95, Harnas & Helm, Sml. I, s. 745, præmis 15).

15 Domstolen har imidlertid fastslået, at dette ikke gælder, når holdingselskabet samtidig med besiddelsen af kapitalinteresserne direkte eller indirekte griber ind i administrationen af de selskaber, hvori kapitalinteresserne besiddes, bortset fra, hvad der følger af de rettigheder, indehaveren af kapitalinteressen har i sin egenskab af aktionær eller selskabsdeltager (jf. Polysar Investments Netherlands-dommen, præmis 14, og Floridienne og Berginvest-dommen, præmis 18).

16 I præmis 19 i Floridienne og Berginvest-dommen har Domstolen heraf udledt, at en sådan indgriben i administrationen af datterselskaberne skal anses for en økonomisk virksomhed i sjette direktivs artikel 4, stk. 2's forstand, i det omfang denne indgriben indebærer iværksættelse af transaktioner, der er pålagt moms i henhold til dette direktivs artikel 2.

17 Heraf følger, at i sig selv kan det forhold, at et holdingselskab griber ind i administrationen af sine datterselskaber, ikke uden iværksættelse af transaktioner, der er pålagt moms i henhold til sjette direktivs artikel 2, betragtes som en økonomisk virksomhed i sjette direktivs artikel 4, stk. 2's forstand.

18 Det andet spørgsmål må herefter besvares med, at et holdingselskabs indgriben i administrationen af sine datterselskaber kun udgør en økonomisk virksomhed i henhold til sjette direktivs artikel 4, stk. 2, i det omfang denne indgriben indebærer iværksættelse af transaktioner, der er pålagt moms i henhold til dette direktivs artikel 2.

Det tredje spørgsmål

19 Det tredje spørgsmål er kun blevet forelagt for det tilfælde, at det andet spørgsmål måtte blive besvaret bekræftende. Henset til besvarelsen af det andet spørgsmål er det ufornødent at besvare det tredje spørgsmål.

Sagens omkostninger

20 De udgifter, der er afholdt af den nederlandske regering, af Det Forenede Kongeriges regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

bestemmer

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Hoge Raad der Nederlanden ved dom af 28. april 1999, for ret:

Et holdingselskabs indgriben i administrationen af sine datterselskaber udgør kun en økonomisk virksomhed i henhold til artikel 4, stk. 2, i Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter — Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag, i det omfang denne indgriben indebærer iværksættelse af transaktioner, der er pålagt merværdiafgift i henhold til dette direktivs artikel 2.

Således bestemt i Luxembourg den 12. juli 2001.

R. Grass — Justitssekretær

M. Wathelet — Formand for Første Afdeling